

Stockhausen Gruppen, Punkte című műveit sokszor kell meghallgatni, de kérdés: hányszor? Hiszen még ötödik alkalommal is tanácstalan a fül és az ész, hogy mire kellene fülelnie, mit is kellene észbe vennie? És a hallgatónak eszébe juthat Adorno kijelentése: az új zene egyik legnagyobb ellentmondása, hogy miközben eszünkkel tudjuk, hogy az anyag a lehető legtökéletesebben szervezett, a hangzást mégis teljes káosznak érzékeljük. Ráadásul az 1955-57-ben komponált *Gruppen* három egymástól független zenekarra íródott és három karmestert is követel (a lemezen Arturo Tamayo, Eötvös Péter és Jacques Mercier dolgozik a kölni rádiózenekarral). És noha Stravinsky meleg szavakkal szólt a műről, a három dirigénst már problematikusnak gondolta. A füzetben közölt nagyszerű tanulmányában Richard Toop több tájékoztató pontot is kínál, de ezt nem mindig kell elfogadni - ő pl. a harmadik perc táján látja az első cezúrát, magam már a második percben érzékelttem ilyet. Az 1994-ben végső alakot kapott *Punkte* sötét, posztromantikus hangon indul (a kölni rádiózenekart Eötvös dirigálja), az egész valahogy jobban megfogható, mint a *Gruppen*. A 2:40 ponttól hideglelős hangzatok rémítenek, amolyan "éjszaka zenéje" ez. Nyilvánvaló, hogy Stockhausen szép zenét akart írni, és a szándék nemessége talán átsegíti a hallgatót e legelviselhetlenebbnek vélt szakaszokon is. De az utolsó 6-7 perc, melyben mintegy kivérzik a zene, felejthetetlen. Sokat kell hallgatni.

- csont -

BMC, 2006; ősszidő: 50.54